

# TRAGEDIENS ANATOMI

– et forsøg på at forstå baggrunden for skolemordet på Columbine High

Af Klaus Rasborg



I dokumentarfilmen *Bowling for Columbine*, som også har kunnet ses i de danske biografer, rejser den kontroversielle amerikanske filminstruktør Michael Moore spørgsmålet om sammenhængen mellem frygt, skydevåben og kriminalitet i dagens USA.

Hvordan kan det være, spørger Michael Moore, at mens der i USA hvert år dræbes 11.127 mennesker af skud, er det tilsvarende tal i Canada kun 165. Den nærliggende forklaring, at det skyldes den lette adgang til skydevåben i USA, synes ikke at være udtømmende, for blandt Canadas ca. 30 mio. indbyggere findes der skønsmæssigt 7 mio. skydevåben fordelt på ca. 10 mio. familier. I stedet peger Moore på, at frygten er fremherskende i det amerikanske samfund. En frygt som ikke mindst næres af de amerikanske massemediers ekstreme fokusering på vold og kriminalitet, til trods for at kriminaliteten i de senere år angiveligt har været faldende. Resultatet er en ond cirkel: frygten forstærker volden som på sin side – via mediernes stærke eksponering – skaber yderligere frygt.

Titlen på Moores film refererer til den tragiske hændelse, der den 20. april 1999 udspandt sig på gymnasiet Columbine High i Littleton, Colorado, hvor to unge gymnasieelever skød og dræbte 12 elever og en lærer, hvorefter de be-

gik selvmord. Efter om morgenen på helt normal vis at have deltaget i en bowlingklasse, bevæbnede de to elever, Eric Harris og Dylan Klebold på henholdsvis 18 og 17 år, sig med semiautomatiske rifler og hjemmelavede bomber og begav sig hen til deres skole.

Hensigten var at dræbe. Motivet et igennem mange år oparbejdet had til de populære elever, som chikanerede og udstødte de mindre populære elever, der ikke var gode til sport eller gik i anderledes tøj. Men hadet var også rettet mod de lærere, der blot passivt så til, at de svage elever blev trampet på. Dylan og Eric var, kort og godt, optændt af vrede, bitterhed og had.

I filmen følger vi, hvordan Moore, sammen med to af de overlevede ofre for Columbine-massakren, iværksætter en aktion mod den amerikanske supermarkedskæde K-mart, for at få dem til at stoppe salget af ammunition til håndvåben. Valget af netop denne kæde er ikke tilfældigt, for det var i K-mart, at Dylan og Eric havde købt patronerne til deres dødbringende våben. Til deltagernes egen overraskelse lykkedes aktionen. K-mart indvilligede i at stoppe salget af ammunition, hvilket imidlertid næppe skyldtes en pludselig opstået idealisme i kædens ledelse, men snarere en vurdering af, at det i det lange løb bedst ville kunne betale sig.

Med til aktionen var også Brooks Brown, som med hjælp fra den unge amerikanske journalist Rob Merritt har skrevet bogen *No Easy Answers. The Truth behind Death at Columbine* (New York: Lantern Books, 2002), hvori han giver sin egen meget personlige beretning om baggrunden for den tragiske hændelse. I USA er der udgivet utallige bøger om skolemordet, men Brooks' bog adskiller sig fra de fleste af disse ved, at han selv gik på Columbine High og kendte både Dylan og Eric. Ligesom dem hørte Brooks til de "anderledes" elever, der blev set skævt til fra de øvrige elevs side.

I de amerikanske medier har tragedien på Columbine ikke overraskende givet anledning til mange debatter om, hvad der kan få to tilsyneladende normale teenagere til at begå en så forfærdelig forbrydelse. Som oftest peges der på den megen vold i de amerikanske medier, voldelige computerspil, sex- og voldsdyrkende rockmusikere som f.eks. Marilyn Manson, fortravlede forældres dårlige eller

manglende kontakt med deres teenagebørn, samt den lette adgang til skydevåben.

Brooks stiller sig imidlertid skeptisk over for, om disse standardsvar kan siges at udgøre hele forklaringen. Han peger på, at voldelige medier og computerspil ikke skaber vold, men snarere afspejler en voldelig verden. At gøre disse til "skurken", er derfor at forveksle årsag og virkning. Dertil kommer, at moderne medievanter unge godt kan skelne mellem virkelighed og fiktion. I stedet for at skyde skylden på medier, spil og musikkultur skulle man efter Brooks' mening hellere spørge, hvorfor der er så meget vold og grusomhed i virkelighedens verden. Strengere våbenkontrol er efter Brooks' opfattelse heller ikke løsningen, for våbenloven vil altid kunne omgås, uanset hvor aldersgrænsen ligger. Dylan og Eric var selv et eksempel på dette, idet ingen af dem var fyldt 18 på det tidspunkt, hvor de anskaffede de våben, som de brugte til drabene. Det problem løste de ved at få en kammerat, der var fyldt 18, til at købe våbnene for sig. Forældres manglende kontakt med deres børn er heller ikke en udtømmende forklaring, for i hvert fald Dylan voksede ifølge Brooks op i en familie med to kærlige forældre, der tog sig bedre af deres børn end de fleste.

Hvad der ifølge Brooks mangler i de gængse forklaringer, er sans for unges vilkår i almindelighed, samt for de vilkår, der bydes eleverne i amerikanske high schools i særdeleshed. Bortset fra voldelige computerspil var Dylan og Eric nok så meget præget af de forhold, de mødte i virkelighedens verden. Et ekstremt socialt hierarki og daglige chikanerier af anderledes elever. Det var den virkelighed, de mødte i dagligdagen på Columbine High.

Det hele startede imidlertid meget tidlige. Helt tilbage i 1. klasse på Normandy Elementary School, hvor Brooks og Dylan lærte hinanden at kende. De to drenge, der bl.a. havde en fælles interesse i videospil, blev hurtigt venner. I starten var Brooks glad for at gå i skole, men allerede i 2. klasse begyndte billedet at vende. Brooks og Dylan følte sig forfulgt af lærerne, der straffede dem for mindre forseelser og i det hele taget favoriserede nogle elever på bekostning af andre.

I 3. klasse øjnede Brooks et muligt lyspunkt, idet han og Dylan blev optaget på et

særligt program for dygtige elever, hvilket betød, at de skulle skifte skole til Governor's Ranch Elementary, som lå nogle få kilometer fra Normandy. Forældrene var glade og stolte, og drengene syntes da også, det var ok. Måske tingene nu ville forandre sig til det bedre. Men nej. Hurtigt gik det op for dem, at programmet var præget af en ekstremt hård konkurrence eleverne imellem. Der var tale om en alles kamp mod alle, som stod i grell modsætning til den mere afslappede atmosfære på Normandy. Samtidig betød den hårde konkurrence eleverne imellem, at det var vanskeligt at finde nye venner.

At finde venner blandt de "almindelige" elever var heller ikke let, idet de ikke brød sig om "de kloge". Grunden var lagt for en dagligdag præget af mobning og konstante chikanerier. Hvad der skulle have været en ny og bedre start, forvandlede sig til et mareridt. Konflikter og slåskampe i frikvartererne var blevet daglig kost. Hver dag måtte Brooks og Dylan forsvare sig over for plageånden i skolegården og sabotører i klasselokalet. Brooks blev gradvis mere og mere vred og aggressiv, hans karakterer dalede støt, og til sidst hadede han ganske enkelt at gå i skole. Dylan, derimod, vendte sin vrede indad, hvorfor han til gengæld eksploderede som en bombe, når han en sjælden gang gav los for sine indestængte følelser. Til sidst blev det for meget for Brooks, som atter engang valgte at skifte skole. Brooks undrede sig over, at Dylan ikke fulgte med, men gik ud fra, det var fordi, han ikke ønskede at skuffe sine forældre.

Brooks' skoleskift gik ikke ud over hans og Dylans venskab. Hver dag efter skoletid mødtes de sammen med Brooks' lillebror til den daglige dosis computerspil. Deres yndlingspil var *Mortal Kombat*, *Duke Nukem* og *Doom*. Alle ekstremt voldelige. Brooks benægter ikke, at måden hvorpå Dylan og Eric udførte massakren på Columbine, var inspireret af deres foretrukne skydespil. F.eks. placerede de hjemmelavede rørbomber i gymnasiets gange. Meningen

Forsidefoto fra Zed Nelson's anti-våbenbog "Gun Nation" (Westzone). Anmeldt af Benny Lihme i Social Kritik nr. 77.





Foto fra "Gun Nation" af Zed Nelson.

var, at de skulle eksplodere i en kædereaktion – fuldstændig ligesom i *Duke Nukem*. Ikke desto mindre stiller Brooks spørgsmålstegn ved, om det var disse voldelige spil, der var den egentlige årsag til Dylan og Eric's handlinger. Brooks medgiver, at Dylan og Eric tilhørte den mindre gruppe af spillegale unge, som har svært ved at skelne mellem fantasi og virkelighed. Men peger samtidig på, at spillene ikke skabte deres vrede og had, men fungerede som en måde, hvorpå de kunne få afløb for deres aggressioner. Samtidig udgjorde spillene en tryk og velkendt verden med faste regler, hvilket især appellerer til usikre unge fyre som Dylan og Eric. En overskuelig verden, hvor retfærdigheden altid sker fyldest – i modsætning til den virkelige verden, hvor amerikanske unge til stadighed konfronteres med racisme, sexism og kulturel undertrykkelse.

Da Brooks i efteråret 1993 startede på junior high blev tingene om muligt endnu værre. Han fik mange tæsk, især af "the jocks", dvs. de elever som er gode til sport og derfor populære og eftertragtede. Årsagen var enkel: Brooks var ikke en af dem. Selv om

Brooks godt ku' li' basketball og fodbold, blev han aldrig accepteret af de toneangivende elever. Jævnligt måtte han i frikvartererne finde sig i at blive kaldt "svans" og "tøsedreng". Hertil kom, at lærerne på en efter Brooks' opfattelse uretfærdig måde straffede ham for en episode, hvor han uprovokeret blev angrebet af en anden elev. Ikke engang lærerne syntes man at kunne regne med, hvilket kun yderligere forstærkede Brooks' had til skolen.

Det var derfor med håbet om at kunne starte på en frisk, at Brooks i efteråret 1995 begyndte i 1g på Columbine High. Det var det efterår, han første gang mødte Eric Harris. Dylan og Eric havde allerede lært hinanden at kende i junior high, og var nu bedste venner. Omkring Brooks, Dylan og Eric dannede der sig en lille kreds af "computernørder", der hang ud i skolens bibliotek, hvor de bl.a. surfede på internettet, som på det tidspunkt stadig var et forholdsvist nyt fænomen.

På et gymnasium som Columbine spiller sport en væsentlig rolle i det sociale hierarki: at spille på skolens basketball- eller fodboldhold er forbundet med høj status og popularitet blandt de øvrige elever. Omvendt bliver

nørderne, der ikke begår sig på sportspladsen, men interesserer sig mere for computere, computerspil og internet, betragtet som lidt kiksede. Den sociale skillelinie går mellem sportsidioterne på den ene side, og nørderne på den anden. Og på intet tidspunkt var der tvivl om, at det var den sidstnævnte gruppe, Brooks, Dylan og Eric tilhørte.

Sportsidioternes chikanerier over for nørderne kunne antage mange forskellige former: under frokosten fik de slået stolen væk under sig, eller deres frokostbakke blev fejlet på gulvet, der blev kastet til måls efter dem med slik, på gangene blev de mast ind i deres opbevaringsbokse og overdænget med smædeord og øgenavne, efter gymnastiktimerne fik de bank i omklædningsrummet osv. En "leg" blandt 3g'erne gik ud på at smøre olie på gulvet, for derefter at "bowle" med en elev udvalgt blandt 1g'erne. Som en bowlingkugle

blev ofret kastet hen ad gulvet og stoppede først, når han brasede ind i væggen eller de omkringstående elever – alt imens sportsidioterne grinede og pegede fingre. De fleste lærere så ifølge Brooks gennem fingre med chikanerierne, hvilket kun bidrog til at forstærke vreden og forbitrelsen hos dem, det gik ud over.

Som regel undlod nørderne at give igen, idet de vidste, at det kun ville gøre ondt værre. Eric var i særlig grad udsat, fordi han ikke var særlig høj og havde et mindre fysisk handicap i form af en indsunken brystkasse. Eric var simpelt hen et yndlingsoffer: han var lille, han var en computernørd, og så var han ikke engang født og opvokset i Colorado! At Brooks og hans venners oplevelser ikke var enkeltstående, indikeredes af en officiel rapport om skolemiljøet på Columbine, som blev udarbejdet et års tid efter mordene. Rapporten gav



*Eric Harris, left, and Dylan Klebold, students involved in the killings at Columbine High School, are shown in this image made from video released by the Jefferson County Sheriff's department on Feb. 26, 2004, as they walked the hallway at Columbine High School, in Littleton, Colo., wearing trenchcoats. The video was made as part of a school project at Columbine High School, in Littleton, Colo., by Eric Harris and Dylan Klebold. This video was made prior to the killings at Columbine High School. (AP Photo/HO)*

ifølge Brooks en lang række eksempler på overgreb, racisme og andre former for chikanerier. Den pegede også på, at en af grundene til at mange lærere fortiede problemerne var, at de var bange for at miste deres job.

På Columbine var sunde, normale drenge vilde med sport. Hvis man, som Brooks, var mere interesseret i teater og fulgte et tilvalgsfag herom, var man en "teatersvans". Hvis man oven i købet fulgte et tilvalgsfag om retorik, var man en "nørd". Som om intellektuelle interesser var noget negativt. Mens Brooks' overlevelsestrategi bestod i at gå på drama- og retorikhold, flygtede Eric mere og mere ind i computerspil som f.eks. *Doom*. Bl.a. brugte han meget tid på at udvikle sine egne nye spilsekvenser, som vennerne efterfølgende spillede online med hinanden. I *Doom* og tilsvarende spil fandt Eric sit eget velordnede univers, hvor han følte sig 100 pct. hjemme.

Mobningen på Columbine fortsatte, og i 2g fik Brooks og hans venner kendskab til en gruppe af udstødte elever på skolen, der havde fundet en måde at gøre modstand på – den såkaldte *Trench Coat Mafia*. Trench Coat Mafia'en bestod af en flok elever, der gik i sorte trench coats, hang ud sammen, og i det hele taget gjorde meget ud af at betone deres forskellighed fra sportsidioterne. Hvorved de imidlertid kun bidrog til yderligere at forstærke hadet mellem de to grupper. Dylan og Eric, som efter skole arbejdede på det samme pizzeria, begyndte at hænge ud med og klæde sig som Trench Coat Mafia'en. Og samtidig begyndte de at eksperimentere med hjemmelavede rørbomber.

Hen over vinteren i 3g blev Brooks uvenner med Eric. Årsagen var en simpel uoverensstemmelse. Eric blev rasende på Brooks, fordi han altid sov over sig, og derfor kom for sent, når han om morgenen i sin bil hentede Eric og en tredje kammerat for at give dem et lift til skolen. Hver gang Brooks var for sent på den, sad Eric i bilen og brokkede sig hele vejen til skolen. Til sidst blev det for meget for Brooks, som sagde til Eric, at hvis han var utilfreds, kunne han finde sig en anden kørelighed. Næste gang de mødtes på skolen, lod Eric som om, han ikke havde set Brooks. Fra nu af var der kold luft mellem de to tidligere venner. Erics vrede og efterfølgende bæren nag over en banal uoverensstemmelse virkede ude af proportion. Også hans mang-

lende evne til at få løst op for konflikten var påfaldende, men blev undskyldt som værende teenageadfærd. Eric forsøgte oven i købet at hævne sig på Brooks, ved at lave hærværk på en anden uvens hus, for derefter at forsøge at skyde skylden på Brooks. Da Eric ved en senere lejlighed smadrede forruden på Brooks' bil, blev det for meget for Brooks, der opsøgte Erics mor, for at fortælle hende, at hendes søn var ude på et skråplan. Det hele endte med, at Eric blev sendt over til familien Brown for at give dem en undskyldning. En undskyldning der imidlertid virkede temmelig halvhjertet.

En dag i marts 1998 da Brooks var på vej til sin time, kom Dylan hen og gav ham en seddel, hvorpå der var skrevet en webadresse. Det viste sig at være adressen på Erics personlige hjemmeside. Samme aften gik Brooks på nettet og tjekkede siden ud. Den viste sig at være fyldt med ekstremt hadske udfald mod alt, hvad Eric ikke kunne døje – herunder også Brooks. Eric beskrev detaljeret, hvordan han agtede at dræbe alle de idiotiske "motherfuckere", han bare ikke kunne udstå. På siden kunne man også finde Brooks' telefonnummer sammen med en liste over alt det, Eric ikke kunne fordrage ved Brooks. Eric opfordrede potentielle mordere til at opsøge Brooks og udlovede en dusør for hans hoved. Endvidere var der en udførlig vejledning i, hvordan man laver rørbomber, samt en beskrivelse af de bomber, Eric allerede havde lavet og derefter sprængt i luften.

Brooks var rystet over, hvad han så. Så rystet, at han ikke så anden udvej end at gå til sine forældre. Efter en længere diskussion kom de frem til, at det her var så alvorligt, at de var nødt til at anmelde det til politiet. Sammen aften, den 18. marts 1998, fik de besøg af en betjent fra Jefferson County Sheriffs Department. Betjenten fik en udskrift af hjemmesiden og lovede at følge op på sagen. Da Brooks' forældre ca. en uge efter ringede til politistationen for at høre, om der var noget nyt, blev de indkaldt til et møde med en ny betjent. Han fortalte, at Erics dødstrusler næppe var nok til en anholdelse. Det var derimod fremstillingen og sprængningen af de hjemmelavede rørbomber. Brooks' forældre var overbeviste om, at Eric ville blive stillet til ansvar for sine handlinger. Så meget desto større var chokket, da det

efter blodbadet på Columbine gik op for dem, at politiet ikke havde foretaget sig yderligere i sagen.

Da Dylan og Eric noget tid efter blev anholdt og senere dømt for et indbrud ved nattetid i en parkeret bil, troede Brooks' forældre, at det drejede sig om dødstruslerne og de hjemmelavede rørbomber. Dommen gik ud på, at Dylan og Eric skulle gennemføre et særligt 1-årigt program for unge lovovertrædere. Her skulle de bl.a. udføre 45 timers samfundstjeneste, modtage rådgivning, samt følge kurser om, hvordan man styrer sine aggressioner, og om risikoen ved spritbilisme. Det syntes imidlertid ikke at have været tilstrækkeligt til, at Eric kunne få bugt med sin vrede. Eller forhindre, at han i al hemmelighed sammen med Dylan begyndte at planlægge massakren på Columbine High.

Da Brooks startede på sit sidste semester på Columbine High, opdagede han til sin store skræk, at han i to fag skulle gå i samme klasse som Eric. Brooks blev højst ubehagelig til mode over, at skulle gå i klasse med en elev, som på nettet havde truet ham på livet. På den anden side var det temmelig frustrerende, at Brooks kun kunne se Dylan, når Eric ikke var til stede, og vice versa. Brooks besluttede sig for, at give Eric en chance for at vise, om han i det forløbne år måtte have forandret sig til det bedre. I første omgang virkede Eric overrasket over Brooks' udstrakte hånd, men valgte ikke desto mindre at tage imod den. Og der gik da heller ikke ret lang tid, førend de sammen kunne sidde og grine lidt af, hvor barnlige og umodne de havde været. Da imidlertid Brooks noget tid efter ved aftensmaden fortalte sine forældre, at han og Eric var blevet gode venner igen, blev de meget bekymrede. De stolede simpelt hen ikke på Eric, som jo havde truet Brooks på livet. Forsoningen måtte være skuespil fra hans side.

Ikke desto mindre mente Brooks at kunne konstatere, at både Dylan og Eric havde forandret sig i deres afsluttende semester på Columbine. Det var som om, de virkede mere afslappede. I dramatimerne viste de sågar nye, kreative sider af sig selv. Og når sportsidioterne kastede flasker efter dem, fejede de det bare hen med, at det gjorde de jo altid. Det var først bagefter, at Brooks var i stand til at gennemskue baggrunden for den-

ne tilsyneladende forandring til det bedre. Nemlig, at der blot var tale om stilhed før stormen. At Dylan og Eric var i fuld gang med at planlægge den ultimative hævn

I de sidste måneder op til d. 20. april 1999 var der kun spredte advarselstegn, som set i bakspejlet dannede et foruroligende mønster, men som det dengang var vanskeligt at tolke for omgivelserne: med hjælp fra en ven, der var fyldt 18, købte Dylan og Eric et antal skydevåben under påskud af, at de skulle bruges til skydetræning. I en hjemmelavet videotaserede de om at udslutte skolens plageånder. I sine stile skrev Eric om seriemorderen Charles Manson og beskrev i fiktiv form en episode, hvor trench coat-klædte skarpskytter skød og dræbte deres fjender foran en bar. Hertil kom, at Eric virkede psykisk uligevægtig. En psykiater, han konsulterede, mente, at han led af en depression og ordinerede antidepressiv medicin.

Kun få måneder før skyderiet var Dylan sammen med sin far taget en tur til University of Arizona, hvor Dylan var blevet optaget på IT-linien. De havde besøgt Dylans fremtidige værelse, studenterkantinen, og taget en tur rundt på campus'en. Dylan havde virket begejstret og talte om, hvor sej campus'en var. Samtidig var han i gang med at planlægge USA's mest omfattende skolemord. Heller ikke i de sidste uger op til massakren var der for Brooks at se noget påfaldende ved Dylan og Eric's opførsel. De mere tydelige tegn på, at noget var galt, gik længere tilbage – Eric's dødstrusler, hans hjemmeside, Dylan og Eric's vandaliserende "rebel missions" i nabolaget. Men dengang var det svært, også for Brooks, at tolke dem i en sammenhæng. Det var som at stå med kun en enkelt brik af et puslespil og prøve at gætte, hvad det forestillede.

Også Eric lagde tilsyneladende planer for sin fremtid. Som søn af en veteran i det amerikanske luftvåben, ville han gerne ind i militæret. Efter nogen overvejelse valgte han at søge ind i marinen, men blev afvist, angiveligt fordi han ikke havde oplyst, at han havde taget antidepressiv medicin. Eric slog det hen, og forsøgte at lade som om, han var ligeglad. Men inderst inde virkede han skuffet. I dag kan Brooks ikke lade være med at tænke på, om det eventuelt kunne have ændret på Dylan og Eric's planer, hvis Eric var blevet

optaget i marinen. Et spørgsmål vi af gode grunde aldrig får noget svar på. Men det kan også tænkes, at Dylan og Eric læggen planer for fremtiden blot var skuespil, så omgivelserne ikke skulle fatte mistanke. Hvem ville være i stand til at forestille sig, at to unge vordende studenter med hele livet foran sig, i al hemmelighed var i færd med udtænke en blodig massakre, som i sidste ende indebar, at de også tog deres eget liv.

For Brooks startede tirsdag d. 20. april 1999 som enhver anden dag på Columbine. Det var en for årstiden usædvanlig smuk og klar solskinsdag, så mellem lektionerne holdt Brooks sine sædvanlige smøgpauzer uden for i det gode vejr. Da han skulle ind til sin filosofitime undrede han sig over, at Eric ikke var dukket op. At pjække fra timerne hørte til dagens orden på Columbine, men lige netop denne formiddag skulle de have en prøve i kinesisk filosofi, som talte med i årskaraktøren. At blive væk fra netop denne time, ville være ensbetydende med at afskrive faget. Efter fjerde time i kreativ skrivning var Eric stadigvæk ikke dukket op, og heller ikke Dylan var at se nogen steder.

Efter lidt overvejelse frem og tilbage besluttede Brooks sig for at droppe femte time. Udenfor så han til sin store overraskelse Eric i færd med at parkere sin bil på skolens parkeringsplads. På spørgsmålet om, hvorfor han ikke var dukket op til filosofipróven, virkede Eric underligt fraværende og ligeglad. Mens de snakkede bugserede Eric et par store lyseblå sportstasker ud af bilen, hvorefter han stoppede et øjeblik, kiggede direkte på Brooks og i et mærkeligt intenst tonefald sagde: "Brooks, jeg ka' li' dig nu, se at komme væk herfra, gå hjem"! Brooks tog et sug af sin cigaret, og blev i samme nu ramt af en udefinerlig følelse af, at noget var galt. På vej væk fra skolen hørte han pludselig nogle høje smæld. Et kort øjeblik troede han, det var lyden af sømpistoler fra en nærliggende byggeplads. Men så lød der en serie endnu højere brag, nærmest som eksplosioner. Intuitivt vidste Brooks, at nu gjaldt det bare om at komme væk, så hurtigt som overhovedet fucking muligt.

Hvad Brooks ikke kunne vide under sin sidste ordveksling med Eric, var, at Eric's lyseblå sportstasker var fyldt med våben, ammunition og hjemmelavede bomber. En del

af Dylan og Eric's omhyggeligt udtænkte plan var, at anbringe de tidsindstillede bomber i skolens kantine. Meningen var, at de skulle eksplodere i frokostpausen, hvor kantine var fyldt med elever. Dylan og Eric skulle så stå uden for bygningen og dræbe de flygtende elever, som havde overlevet bombesprængningen. Heldigvis virkede denne del af planen, som ville have resulteret i flere hundrede døde gymnasieelever, ikke. Af en eller anden grund detonerede bomberne ikke. Så snart Dylan og Eric fandt ud af, at noget var "gået galt", gik de ind i bygningen og løb op i kantine, hvor de skød vildt omkring sig blandt de chokerede og grædende elever. Mens de fyrede løs, råbte de ifølge øjenvidner: "Det hér, har jeg altid drømt om – det er for sejt!" Herefter fortsatte de op i skolens bibliotek, hvor de skød og dræbte ti elever. I alt 12 elever og en lærer måtte lade livet for Dylan og Eric's semiautomatiske rifler. Hertil kom et stort antal sårede. Dylan og Eric selv fandt man efterfølgende i et hjørne af biblioteket, hvor de havde begået selvmord ved at skyde sig igennem hovedet.

For Brooks blev tirsdag d. 20. april 1999 dagen, der for altid ændrede hans liv. Fordi han kendte morderne, blev han af politiet mistænkt for at have stået i ledtog med dem. Brooks mener selv, at politiet var efter ham, fordi han offentligt kritiserede, at de aldrig havde fulgt op på anmeldelsen af Eric. Også i lokalsamfundet blev der set skævt til ham. Nogle gange blev der sågar råbt "morder" efter ham. På Columbine skulle Brooks aldrig mere sætte sine ben som elev. Skolens ledelse opfordrede ham til at holde sig væk, mod at han til gengæld blev garanteret sin studentereksamen. Brooks indvilligede, omend modstræbende.

Brooks måtte også vænne sig til, at han hen over en nat forvandlede fra en ganske almindelig gymnasieelev til en kendt person, der var ombejlet af de amerikanske nyhedsmedier. Nogle gange gav han 3-4 interviews om dagen til ivrige journalister, der ville vide alt, hvad han vidste om Dylan og Eric. Brooks stillede op til det meste, efter eget udsagn ikke for at få sine 15 minutters berømmelse, men fordi han ønskede, at sandheden om Columbine skulle frem.

To år efter mordene kom det for dagens lys, at der faktisk var blevet udstedt en ransag-



ningskendelse på Eric Harris. Men den var aldrig blevet forelagt en dommer. Havde man foretaget en ransgning af Erics værelse, ville man ifølge Brooks have fundet rørbomber, krudt, Erics hadske dagbøger – og muligvis også et udkast til en plan for angrebet på Columbine. I hvert fald tyder optegnelserne i Erics dagbog på, at de første planer for angrebet allerede blev udkastet i april 1998, dvs. ca. et år før de faktisk blev ført ud i livet. Politiet kunne efter Brooks' opfattelse have forhindret massakren, hvis blot de havde fulgt op på anmeldelsen af Eric.

Utallige gange er Brooks blevet stillet spørgsmålet, hvorfor Dylan og Eric handlede, som de gjorde. Brooks tror, at de først og fremmest var drevet af en følelse af håbløshed. De følte, at de ikke havde nogen fremtid og savnede accept fra omgivelserne. Følgelig udviklede de et selvhad, som gradvis eskalerede til et had mod alle andre. Et had som til sidst slog om i vold og en vanvidspræget fantasi om at have ultimativt magt over en omverden, som de følte, holdt dem nede. Brooks tror, at mange amerikanske teenagere deler den samme følelse af håbløshed. Det der imidlertid adskilte Dylan og Eric var, at de trak sig ind i deres egen lille verden, hvor de bekræftede hinanden i deres vrede og bitterhed.

Brooks mener at have kendt Dylan længe nok til at vide, at han i udgangspunktet ikke var voldelig og destruktiv. Det var noget, han blev. Og det er netop det, der gør hans skæbne så skræmmende. Den næste Dylan kan, som Brooks siger, meget vel være din egen søn, nabo eller bedste ven. Kun hvis vi gør os dette klart, kan vi ifølge Brooks forhindre, at der overhovedet kommer en næste Dylan og Eric.

Selv forsøger Brooks at komme videre med sit liv, selv om det for altid vil være mærket af Columbine. Han er flyttet hjemmefra og bor nu sammen med nogle venner i en lejlighed i Littleton. Der kan stadigvæk være mørke dage, hvor han plages af humørsvingninger og depressioner. Men også af vrede, fordi Dylan og Eric svigtede ham og gjorde noget så vanvittigt og meningsløst. Der er imidlertid også gode dage præget af optimisme og en følelse af, at kunne gøre en forskel. Ved at fortælle sin historie, ved at deltage i Michael Moores aktion, og ved at arbejde på sin hjemmeside, hvor unge, der måske har det ligesom Dylan og Eric, kan chatte og forhåbentlig på den måde få luft for deres følelser.

Hvis der kan udtrages en lære af Columbine, er det ifølge Brooks den, at det drejer sig om at bekæmpe det sociale hierarki og mobningen i skolerne. Men der skal efter Brooks' opfattelse også sættes fokus på lærerne, især de, der kun har blik for de dygtige og veltilpassede elever og ignorerer dem, der klarer sig mindre godt. Vi må, siger Brooks, debattere hvordan vi som samfund behandler vore børn og unge. Men også forældrene må påtage sig et ansvar og ikke prioritere arbejde og karriere højere end deres børn.

Frem for alt gælder det ifølge Brooks om at bevare troen på, at tingene kan forandres til det bedre. Vi skal lære af uretfærdighederne på Columbine. Se efter paralleller andre steder. Efter Brooks' mening kommer vi ikke til at lede længe. Og så kæmpe for at ændre det. Ikke vente på, at andre gør det. Ikke blot lade tingene ske omkring os. Ikke bukke under for en følelse af magtesløshed. Aldrig opgive håbet.

*Klaus Rasborg er kultursociolog, lektor ved RUC.*

*Foto fra "Gun Nation" af Zed Nelson.*